

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

8. S. Iuliani Hospitis historia mira, de eius pœnitentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

portat. Hæc cum dixisset vocaliter, respondit leprosus: *Martyri, quia me non erubuiſti, in terris, neque ego te, in calis, erubescam.* Et cum dicto euanuit, non leprosum se, sed ipsum fuisse Christum significans. Nempe quidquid ægrotis fit, amore Christi, Christo fit olim dicturo: *Infirmus eram, & viſtaſti me.* Conſimili euen. *Matth. 25. 36.*
 tu, diſſimili exordio S. Iulianus leproſo ſeſe præbuit hoſpitalem, cuius hiſtoria cum fit mirabilis authoritate eſt firmanda. Sed, ante omnia, euerſenda eſt eorum opinio, qui ſuarum virium modulo omnia metientes, quidquid audiunt mirabile, fictum eſſe atque fabuloſum arbitrantur; quaſi diuinæ ſapientiæ theſaurus, non altiora conſilia & rationes habeat, quàm humana ſimplicitas aſſequi poſſit; aut quaſi non ſoleat eſſe *mirabilis Deus in ſan-* *Plal. 67. 36.*
ctis ſuis, quibus non rarò extraordinarijs modis conciliat authoritatem, eaſque ipſa reprovidentiæ ſuæ arcana mortalibus mani-
 feſtat. Eiufcemodi criticorum nimis ſapere volentium incredulitate inſuper habita, cum ſancto rege dicam: *Narrabo omnia mi-* *Plal. 9. 2.*
rabiliatua. Neque altera me, quæ poteſt afferri, obiectio deter-
 ret, *Narrari ſcilicet, quod relaturus ſum, in Geſtis Romanorum, li-*
bro utique fabuloſo. Nam eſi inibi narretur, narratur tamen etiam
 alibi: haberem pro fabula, ſi inibi ſolùm narraretur, ſed fidem
 illi facit alius & nominatus & eruditus author. Mos verus eſt,
 ut fabulis hiſtoriæ miſceantur: neque omnia, quæ à fabuloſis
 ſcribuntur, ſunt fabuloſa. Alioqui ne Roma quidem eſſet, quan-
 doquidem ea ſæpius à Marone alijsque Poëtis decantatur. Nar-
 randam igitur hiſtoriam in hunc ferè modum refert idoneus
 Author. *Petrus in Catalogo lib. 3. cap. 56.*

VIII.

S. Iulianus cognomento *Hofpes*, venatione in abdita ſilvæ abductus, ceruum ſequebatur, à quo cum iam non procul abeſſet, cum ſagitta iecturus; conuertit ſe ſe repente fera, atque inuſitato prodigio, inſtar aſinæ Balaam, loqui cœpit, eiſque parricidiū prædixit. Quippe diſertis verbis ſignificauit, fore, ut parentes aliquando ipſe ſuos perimeret. Perculit inſolita vox iuuenem, & criminis magnitudo; quod ut vitaret, fugit, patriamque, ultroque exul deſeruit. Sed non poterat diu indoles latere. In Principis cuiuſdam aula ita ſe aduena probauit, ut in militiam cum authoritate miſſus, mox etiam in belli ducem promouere-
 tur.

tur. Quo in munere ita se gessit, vt hostem arte, Principem suum virtute caperet, à quo multis opibus auctus, prædiuitem viduam in coniugem duxit, cuius etiam in splendide structa arce habitauit. Interea solliciti eum parentes, omnibus in terris quæsiuerunt; & cum neque litteræ, neque nuntij aliquid efficerent, ipsi varias terras peragrarunt, vt amissum charissimum filium reperirent. Non quiescit amor, donec amato potiatur. Quod & his parentibus contigit. Siquidem non destiterunt ab itinere, donec ad suprâ dictam arcem peruenirent. Mirabilis ibi lætitia inuenientium fuit, & grande gaudium matrisfamilias. Nam nurus sola domi fuerat, marito ad alium locum, ex negotio, profecto. Excepit ergo gratissimos hospites bona nurus mensâ, quàm potuit, lautissimâ, & vt nihil honoris omitteret, in suo sui que mariti lecto ambos collocauit. O quàm mirabiles in terris casus eueniunt? quanti sæpè è summis lætitijs luctus existunt? Paulò diutiùs in posterum diem quiescebant fatigati ex via parentes; quibus dormientibus, nurus se tantò maturius è lecto proripiebat, itabatque ad templum. Numini pro tam operatorum hospitem aduentu gratias relatura. Ea domo egressa, atque in templo versante maritus eius, prima luce, domum reuersus, rectâ cubiculum adiit, coniugem salutaturus. Et ecce, inexpectata res se illi offert, reperit in suo lecto, duos cubantes, Quid aliud suspicaretur, quàm se vxorem in adulterio deprehendisse? Zelo excandescit, & cum animo manus fertur in vindictam. Stringit ferrum, & tamquam si nouus Phinees esset, vtrumque momento confodit, sinitque in sanguine & lecto volutari. Neque vltra inspiciens, quem peremerit, quasi egregio facinore perpetrato, è domo in publicum prouolat, omnibus injuriam vxoris & vindictam suam prædicaturus. Numquam apparuit magis, quantis erroribus temeraria consilia exponantur. Vix pedem extra ædes posuerat, cum ei, audito absolutoque Missæ sacrificio, redux vxor obuiam venit, quam existimauerat, à se interfectam in toro jacere. Expalluit eius intuitu, & adhuc distantiorem, sciendi aueritate, clamosiùs, quàm tales in publico decebat, interrogauit: Ecquisnam igitur, domi in thalamo suo, cubaret? Cui illa, lætanti voce & gestu, indicauit, parentes illius

illius peregrè aduenisse, quos censuerit, eo honore afficiendos, ut ipsis & lectum cederet. Fulmine percussus dixisses heroici alioquin animi virum, ita ad vxoris responsum fuit externatus: atque è vestigio domum recurrens, reperit parentes suos à semetipso cæcos è vulnere iam expirasse, quos tamen vel in emortuis vultibus agnouit. Explicari non potest, quanto dolore, tam tristem casum luxerit, quot gemitus ad cælum effuderit; quantis lachrymarum nimbis parricidium suum deplorarit, erroremque sit detestatus. Nempe hoc erat cerui loquentis vaticinium? inquiebat. Immo non vaticinium, sed admonitio erat, ut cauerem? Hac causa fugi, sed non effugi. Ut fugerem, monuit per ceruum Deus; ut non effugerem, iuuenilis impetus fecit. Ite iuuenes, ite zelotypi; & meo exemplo, quidquid subitus furor dictat, præcipitate. Hic fructus est iram in promptu habentium. Hoc temerariæ suspicionis emolumentum. Vno facto tres vulneraui. Nam & innocentiam vxoris atroci iudicio temeraui; damnaui enim non quod illa fecit, sed quod calumnians animus meus illi imposuit. Itaque cum coniugem vellem plectere innocentem, per latera parentum meorum, furiosa manu, gladium trajeci, ut illis vitam adimerem, à quibus vitam accepi. Iacent illi, hoc habent; quod non meruerunt. tantò inexpectatiùs, quantò cupidiùs vires à via lassas quiescendo restaurare, non amittere voluerunt. Ita ergo ego parentum meorum factus sum carnifex. ita illis vitam ademi, à quibus accepi. O infelix mater, quæ in utero tuo latronem tuum portauisti! ideò lacte tuo me aduisti, ut tandem & sanguinem tuum haurirem! O calamitose pater, qui non filium tibi, tot ac tantis sumptibus, sed carnificem educaisti! Nempe hoc sperare possunt miseri parentes, ut tandem à prole sua crudeliter interficiantur, postquam omnia beneficia in eos cumulauerunt! Sed ô me omnium ærumnosissimum, quia scelestissimum, cum ego eiusmodi proles sim, non Æneæ, sed Neroni comparanda, immò præferenda. Quippe qui patrem interemi, & matrem necaui; & quidem patrem matremque mei tam amantem. Quantus enim amor, deserta domo, relicta patria, ire per ignotas regiones, & amissum filium querere? Quæsiuistis, ô charissimi parentes, filium, reperistis

ristis sicarium; qui nō hospitio, sed gladio vos excepit. Diomedis hæc hospitalitas. Ad Caucasum, non ad filium venistis. Verum est, ignorantia interuenit; nec enim sciebam vos meos esse parentes. Sed quis me excusabit parentes non agnoscentem? Non occidisset, si præceptum non fuisset. Prius iudicio, quam ferro peccaui. Discite hîc, ô mortales, auribus non credere, si etiam oculi decipi possunt. Vidisse me putauit; & homicida, (quid dico?) parricida factus sum. Discite, ô viri, discite, mulieres, iudicium non præcipitare. Falli potestis, non audiendo tantum, sed etiam videndo. Multos oculi frustrati sunt, qui se Argos esse existimauerunt. Hæc talia, ubi apud se deplorauit, ita in poenam exarsit. Me verò parricidij duplicis reum, quibus supplicij puniam? Merui ensem, merui ignem. Sed non vult mortem peccatoris Deus, quem citius placabunt lachrymæ meæ, quam sententia Magistratus. Scio consilium, crudelitate peccaui; misericordia luam. Dixit, & opibus omnibus in egentes dispersis, relictæque arce, & titulis, & officiis, cum vxore sua ad eum fluij locum migravit, in quo plurimi traijcentes solebant periclitari. Fluium illum quidam Nilum fuisse scribunt, nam & arcem eorum ibi sitam, atque hæc, quæ narrari, in Ægypto, contigisse affirmant. Ad præripia igitur Nili casam piscatoriam ædificauerunt, in qua aduenas omnes exciperent, cibis famelicos, potu sitibundos, ac lecto lassos, ægros denique herbulis & nescio quibus medicamentis recrearent, gratisque per fluium transueherent, transire cupientes. Diu in eiusmodi officiis charitatis perseverauerunt, precibus diuinis, alijsque operibus pietatis sibi Numen placantes, & parricidium expiantes. Tandem etiam quidam lepra foedum in modum coopertus, media & hieme & nocte, ex aduersa ripa fluminis, auditus est miserabiliter vociferari, perire se frigore, neminem esse, à quo in ulteriorem portum translatus foueatur. Numquam charitas dormit. Quocirca ad hanc vocem Iulianus illico se se è lecto erigens, coniuge quoque sequente, ad cymbam suam aduolauit, fluiuique trajecto rigentem pauperculum, ac vix, præ nimio frigore, stare valentem, vlnis exceptum imposuit in liatrem, atque in lares suos transiit. Calorem quoque, excitato foco, & vires illi restituit, ap-
posito

posito cibo. Neque satis habuit, hæc fecisse; sed insuper lectum illi suum vxorisque suæ (ad exemplum coniugis ita antea parentes ipsius honorandos arbitratæ) apparauit, & ipse humi cubitans, in necessitates hospitis tam malè valentis, vigilauit. Paulum temporis quicuerat leprosus, cùm cœpit, carbunculi instar fulgere, ac mirifico splendore conclaue totum perfundere. In hac luce & ipse iam, velut rosens iuuenis refulgens, cælum conscendens, venisse se dixit, vt illi significaret, *remissum esse peccatum illius*. Paulò post Iulianus & coniux pia morte defuncti, ab eo, in cælo, excepti sunt, quem, quia, in terris hospitem habuerant, *Hospitum* nomen iure meruerunt.

Credibile est, multa Dei iudicia, hæc vna historia esse hominibus patefacta. Nam quis scit, an non Iuliani parentes nimio filij amore, deliquerint? *Confusio patris est, de filio indisciplinato*. Indisciplinatum fuisse, inde quis coniecerit, quòd relictis alijs vtilioribus negotijs, eum permiserint, instar Esau, vitam venatoriam agitare, idoneum, qui bono publico vacaret. Vnde & inter venandum, & à ceruo prodigiosè loquente est admonitus. Certè, *Qui diligit filium suum, asiduat illi flagella, vt lateat in nouissimo suo*. In vita sua vidit, & *latatus est in illo: in obitu suo non est contristatus*. Sed meliora vt cogitemus, suadet Iuliani fuga & sollicitudo, qua parricidium conatus est declinare. Minus vaticinantis cerui prædictionem formidasset, si malè fuisset educatus. Bona autem educatio, bonorum est parentum non debile argumentum. Interim tamen & boni parentes nauos habere possunt & peccata, quibus, in diuinis oculis, ab ipsis filijs plecti mereantur. Debet filijs amorem mater: debet curam nato pater. Nimius tamen amor, & nimia cura transit in vitium à Deo puniendum. Potest amissa soboles quæri, quippe cùm Christum quoque eius Mater & Iosephus quæsierint amissum; sed *requirebant eum inter cognatos & notos; & quærebant puerum*. Officium hoc erat materni & paterni nominis, non affectus carnis. Fuit & amissa Proserpina à Cerere

Omnibus in terris, omni quaesita profundo,
fuit & Osiris quaesitus, sed sacrilega religione. Potest ergo quæri aliquis piè, vel impiè. Quare & Iulianum parentes bona, vel

Bbb 2

mala

IX.

Eccli. 22. 3.

Eccli. 30. 1.

Ibid. v. 9.

Luc. 2. 44.